

Otvorená výzva na zastavenie lovu vlka na Slovensku

1. 10. 2019

Vážená pani ministerka Gabriela Matečná,
vážený pán minister László Sólymos,

dňa 25. júla 2019 bol na Slovensku diagnostikovaný prvý prípad afrického moru ošípaných (AMO), nebezpečného vírusového ochorenia domácich ošípaných a diviakov. Z dôvodu zabránenia šírenia AMO v populácii diviakov a predchádzania vážnym hospodárskym škodám v chovoch ošípaných Vás týmto **žiadame o okamžité zastavenie lovu vlka dravého a určenie nulovej kvóty pre jeho lov v nastávajúcej poľovnej sezóne.**

Mimovládni ochranári ako aj odborníci a vedci dlhodobo upozorňujú, že v súvislosti s úlohou vlkov pri udržiavaní funkčnosti lesných aj nelesných ekosystémov a ich pozitívnym vplyvom na zdravie populácií kopytníkov, ako aj z dôvodu vysokých škôd, ktoré spôsobujú kopytníky v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, je potrebné zaviesť celoročnú ochranu vlka na Slovensku. Nie je to teda iba hrozba rozšírenia AMO, ale aj množstvo ďalších dôvodov v prospech ochrany vlka, ktoré dnes dostatočne nezohľadňuje ani Program starostlivosti o vlka. V ďalších krokoch preto žiadame prepracovanie Programu starostlivosti o vlka **a zaradenie vlka medzi celoročne chránené živočíchy.**

Z hľadiska tlmenia šírenia AMO je potrebné čím skôr zlikvidovať choré a uhynuté diviaky, čo prirodzeným spôsobom dokážu zabezpečiť práve vlky. Tie lovia hlavne mláďatá, chorú a oslabenú zver a zároveň vyhľadávajú a likvidujú aj uhynutú zver. Dokážu tak účinne tmiť a brániť šíreniu nákazy. Samy pritom aktívnym prenášačom ochorenia nie sú. Poukazujeme na skúsenosti zo Slovenska s podobným nebezpečným vírusovým ochorením, a to klasickým morom ošípaných (KMO). Ochorenie KMO u diviakov v 93 % prípadov prepuklo v lokalitách, v ktorých vlky trvalo nežijú¹. Zvyšných 7 % lokalít s trvalým výskytom vlkov bolo zanedbateľných, keďže ohniská nákazy rýchlo zanikli a ochorenie sa v ich okolí nerozširovalo (na rozdiel od územia bez vlkov).

Podľa oficiálnych štatistík užívatelia poľovných revírov nedokázali lovom znížiť početnosť diviakov². Ako upozornila Štátna veterinárna a potravinová správa SR³, poľovníci neprispeli podľa jej požiadaviek ani k monitorovaniu šírenia ochorenia (nedodávali vzorky uhynutých diviakov) a likvidácii ohnisk v prírode.

Vlk je na medzinárodnej úrovni chráneným živočíchom⁴, napriek tomu je ho možné na Slovensku loviť⁵. Od roku 2000 poľovníci na Slovensku v rámci legálnych možností usmrtili viac ako 1 760 vlkov. Lov vlkov pritom negatívne zasahuje do celej jeho populácie a môže ovplyvniť zloženie a následne i správanie vlčích svoriek, s vplyvom na spôsob lovu a výber potenciálnej koristi. Čiastočná územná ochrana počas poľovnej sezóny nedokáže zabrániť usmrcovaniu vlkov, ktorých teritória presahujú hranice chránených území. Problémom je tiež nelegálny lov, ktorý negatívne ovplyvňuje rozširovanie vlkov mimo súčasný areál ich trvalého výskytu a stabilizáciu vlčích rodín.

Populácia vlka pozitívne vplyva na diverzitu a produktivitu ekosystémov, zvlášť na vegetáciu a obnovu lesa. Vlky nedovoľujú kopytníkom zhromažďovať sa vo veľkých čriedach na malej ploche, čím znižujú poškodenia lesných porastov v hospodárskych lesoch, a teda znižujú aj náklady na ich ochranu a obnovu. Škody, ktoré spôsobujú tým, že lovia divožijúce a občas aj hospodárske zvieratá⁶, sú pritom zanedbateľné v porovnaní so škodami, ktoré spôsobujú kopytníky v lesnom hospodárstve a poľnohospodárstve a tiež so škodami, ktoré môže spôsobiť masový úhyn, resp. usmrcovanie zvierat z dôvodu AMO, resp. KMO.

Zastavenie lovu vlkov a zavedenie ich úplnej a dôslednej ochrany na celom území Slovenska zvýši pozitívny vplyv vlkov na zdravotný stav diviakov a jeleňov, prirodzeným spôsobom prispeje k likvidácii prírodných ohnisk moru v populácii diviakov a tiež k predchádzaniu hospodárskych škôd.

Signatári výzvy:

1. Ing. Karol Kaliský, iniciatíva MY SME LES
2. Ing. Juraj Lukáč, LZ VLK
3. Mgr. Miroslava Plassmann, PhD., WWF Slovensko
4. Ing. Emil Grobauer, Čergovfilm
5. prof. RNDr. Mikuláš Huba, CSc. (zakladajúci člen), Slovenský ochranársky snem
6. Mgr. Miroslav Demko, Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko
7. Ing. Slavomír Findo, CSc., Carpathian Wildlife Society
8. Mgr. Katarína Grichová, Lesoochranárske zoskupenie VLK Čergov
9. Ing. Štefan Szabó, PhD., o.z. SOSNA
10. Ing. Ľubica Trubíniová, iniciatíva Bratislava otvorene
11. Ing. Jakub Mrva, Iniciatíva Naše Karpaty, o.z.
12. Mgr. Richard Medal, Centrum environmentálnych aktivít Trenčín
13. Mgr. Kristína Hudeková, CEEV Živica
14. Jozef Chavko, Ochrana dravcov na Slovensku (RPS)
15. Mgr. Marcel Zajac, Centrum pre filantropiu, n.o.
16. RNDr. Andrej Šteiner, PhD., Karpatský rozvojový inštitút
17. Juraj Zamkovský, Priatel'ia Zeme - CEPA
18. Ing. Peter Medveď, Nadácia Ekopolis
19. Hana Fábry, OZ Bratislava fotogenická
20. MUDr. Peter Tatár, ZO č. 6 SZOPK
21. RNDr. Peter Drengubiak, OZ Karpatská divočina
22. RNDr. Eva Stanková, PhD., Tilia, o.z., Rajec
23. Eulalia Štefanová, Združenie ochranárov severovýchodného Slovenska PČOLA
24. Mgr. Rudolf Pado, OZ TATRY
25. Pavol Surovec, Bratislavské regionálne ochranárske združenie
26. Ing. Martina Paulíková, Združenie Slatinka
27. Mgr. RNDr. Ján Szóllósi, CSc., Spoločnosť pre trvalo udržateľný život v SR
28. Ing. Zuzana Hudeková, PhD., Regionálne environmentálne centrum Bratislava

Kontakty:

Iniciatíva MY SME LES, Hlavná 133, 080 01 Prešov
Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, 082 13 Tulčík

Ing. Karol Kaliský, info@mysmeles.sk
Ing. Juraj Lukáč, LZ VLK, alfa@wolf.sk
Ing. Emil Grobauer, vega@vegamicro.sk

Otvorená výzva bola zaslaná 1. 10. 2019:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Dobrovičova 12
811 09 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia SR

Nám. Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava

¹ Strnádová J., 2000: Predačný efekt vlka dravého na populáciu diviacej zveri a jeho význam v dynamike výskytu KMO u diviakov na Slovensku, PriF UK.

² Jarné kmeňové stavy diviacej zveri za obdobie 1967 - 2017 <http://bit.ly/2nL.Mv.IV> a <http://bit.ly/2memfr2>

³ Vyjadrenie prof. MVDr. Jozefa Bireša, DrSc., riaditeľa Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR pre Správy RTVS zo 17. 9. 2019.

⁴ V zmysle Bernského dohovoru je vlk dravý prísne chráneným druhom a je tiež druhom uvedeným v prílohe Smernice o biotopoch, ktorý si vyžaduje prísnu ochranu a vyhlásenie osobitných chránených území.

⁵ Od 1. novembra do 15. januára z mysle zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a kvót, ktoré určuje ministerstvo pôdohospodárstva.

⁶ Škody spôsobené vlkom kompenzuje štát v zmysle § 97 až 102 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.